

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16632

Tarih : 20.02.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

41318

Aşağıda belirtilen sorularımın **Adalet Bakanı** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **02.02.2026**

DİLAN KUNT AYAN

DEM Parti Şanlıurfa Milletvekili

Ocak 2026 boyunca Şanlıurfa il merkezi ile Suruç ve Viranşehir ilçelerinde; Suriye'nin kuzeyinde (Rojava olarak adlandırılan bölgelerde) yaşanan gelişmeler ile Halep'te Kürt mahallelerine yönelik saldırıların protesto edilmesi amacıyla gerçekleştirilen barışçıl toplantı, basın açıklaması ve yürüyüşlere kolluk kuvvetleri tarafından çok sayıda müdahalede bulunulmuştur. Bu müdahaleler sırasında yürüyüşlerin fiilen engellendiği, sokakların polis kalkanlarıyla kapatıldığı, herhangi bir şiddet eylemi ya da kamu düzenine yönelik açık ve yakın bir tehlike ortaya konulmaksızın güç kullanımına başvurulduğu kamuoyuna yansımıştır. Bu süreçte yaşananlar, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Urfa Şubesi tarafından yerinde gözlemlenmiş, mağdurlar ve avukatlarla yapılan görüşmeler yoluyla belgelenmiştir.

Söz konusu süreçte en az dört ayrı kolluk müdahalesi yaşanmış; en az yirmi kişi gözaltına alınmış, gözaltına alınanlardan aralarında bir çocuğun da bulunduğu en az on üç kişi tutuklanmıştır. Bir kadın hakkında ev hapsi şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanmış, en az üç çocuk hakkında adli kontrol kararı verilmiştir. Müdahaleler sırasında gaz, tazyikli su ve plastik mermi kullanıldığı; bir kişinin plastik mermiyle gözünden ağır yaralanarak kalıcı görme kaybı riskiyle karşı karşıya kaldığı; bir gazetecinin yaralandığı kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır.

Gözaltına alınan kişiler, yakalama ve gözaltı süreçlerinde darp, boğaz sıkma, ters kelepçe, tehdit, hakaret, uzun süre kelepçeli bekletme, aç ve susuz bırakma gibi uygulamalara maruz kaldıklarını beyan etmiştir. Bu şiddetin yalnızca yakalama anıyla sınırlı kalmadığı; nezarethane, hastane sevkleri ve il dışı sevk süreçlerine de yayıldığı ifade edilmektedir. Gözaltına alınanlar arasında çocukların ve emzirilen bebeği bulunan bir kadının da yer alması, özgürlükten yoksun bırakma tedbirlerinin kırılgan gruplar bakımından dahi istisnai olmaktan çıkarıldığını göstermektedir. Ayrıca hukuki yardım sağlamak amacıyla protesto alanında bulunan avukatların darp edilerek gözaltına alınması, savunma hakkının fiilen engellendiğine işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Ocak 2026 boyunca Şanlıurfa merkez, Suruç ve Viranşehir'deki protestolar kapsamında kaç kişi hakkında gözaltı işlemi uygulanmıştır? Bunlardan kaç çocuk, kaç kadındır?

2. Aynı süreçte kaç kişi tutuklanmıştır? Tutuklananların kaç çocuktu? Ev hapsi dahil adli kontrol uygulanan kişi sayısı kaçtır?
3. Bu olaylar kapsamında “toplantı ve gösteri yürüyüşü”, “ifade özgürlüğü” gibi barışçıl hak kullanımına dayalı eylemler nedeniyle örgüt üyeliği/örgüt propagandası gibi ağır suçlamalar yöneltilen kişi sayısı kaçtır? Soruşturma konusu örgüt hangisi/hangileridir? Bu dosyalarda isnadın dayandığı somut deliller (slogan, basın açıklaması, yürüyüşe katılım vb.) nelerdir?
4. Barışçıl protestoya katılımın, somut ve bireyselleştirilmiş gerekçeler gösterilmeksizin özgürlükten yoksun bırakma tedbirine konu edildiği iddiaları bakımından; Bakanlığınızın yargı teşkilatı açısından tutuklamanın son çare olması ve gerekçelendirme yükümlülüğü yönünden bir denetim/inceleme çalışması olmuş mudur?
5. Yakalama-gözaltı süreçlerinde tekme, yumruk, boğaz sıkma, yere yatırma, ters kelepçe, tehdit, hakaret, aç ve susuz bırakma gibi iddialar hakkında kaç ayrı soruşturma başlatılmıştır? Bu soruşturmanın kaç resen başlatılmıştır?
6. İşkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin yürütülen soruşturmalarda; kamera kayıtlarının temini, kolluk personelinin kimlik tespiti, doktor raporları, hastane kamera kayıtları, nezarethane kayıtları gibi delillerin toplanması bakımından hangi somut adımlar atılmıştır? Delil toplama işlemlerinde engelleme iddialarına yönelik bir inceleme başlatılmış mıdır?
7. Gözaltına alınan kişilerin hastane sevklerinde darp izleri bulunmasına rağmen adli muayenelerin yüzeysel kaldığı ve darp izlerinin raporlara yeterince yansıtılmadığı iddiaları hakkında; ilgili sağlık raporlarının doğruluğu ve yeterliliği bakımından Cumhuriyet başsavcılıklarınca herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Bu konuda sağlık personeli açısından bir bildirim/işlem tesis edilmiş midir?
8. Gözaltı muayenelerinin kolluktan bağımsız yapılması, mahremiyetin sağlanması ve işkence bulgularının eksiksiz kaydı bakımından İstanbul Protokolü standartlarına uyumun sağlanması için Bakanlığınızın (Adli Tıp, savcılıklar ve ceza soruşturmaları koordinasyonu bağlamında) yürüttüğü bir eğitim/denetim programı var mıdır? Varsa 2025 ve 2026 Ocak döneminde kaç eğitim yapılmıştır?
9. 22 Ocak 2026 tarihli Suruç müdahalesinde plastik mermi isabetiyle gözünden ağır yaralanan kişi hakkında yürütülen adli süreç hangi aşamada? Olayın faili olabilecek kolluk personeli hakkında adli soruşturma ve/veya idari soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa kaç personel şüpheli konumdadır?
10. Plastik mermi gibi ağır yaralanma riski taşıyan araçların barışçıl eylemlerde kullanılmasının yasaklanması ve bu araçların kullanımının sıkı kurallara bağlanması yönünde; Bakanlığınızın, kolluk eylemlerine ilişkin ceza soruşturmalarında standart oluşturacak bir genelge/uygulama rehberi çalışması var mıdır?
11. Çocukların protesto süreçlerinde gözaltına alındığı, darp edildiği ve kafa travması şüphesi bulunan yaralanmalarına rağmen etkili sağlık hizmetine erişimde sorun yaşadığı iddiaları hakkında; çocuklar yönünden özgürlükten yoksun bırakmanın son

çare olması ilkesine uygunluk bakımından kaç dosyada denetim yapılmıştır? Çocuklar hakkında uygulanan adli kontrol kararlarının türleri nelerdir?

12. Emziren bir annenin gözüaltına alınması sonucu anne-bebek birlikteliğinin fiilen kesildiği ve bebeğin düzenli anne sütüne erişemediği iddiası hakkında; soruşturma makamlarınca çocuğun üstün yararı ilkesinin gözetilip gözetilmediği denetlenmiş midir? Bu olayla ilgili savcılıkça bir işlem yapılmış mıdır?
13. Protesto alanında hukuki yardım sağlamak amacıyla bulunan avukatların darp edilerek gözüaltına alındığı iddiaları hakkında; savunma hakkının engellenmesi kapsamında TCK 113 (kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi), TCK 94-96 (işkence/eziyet) ve ilgili diğer suçlar yönünden kaç soruşturma yürütülmektedir?
14. Gözüaltında “aç ve susuz bırakma” iddiaları bakımından; ilgili nezarethanelerde 2026 Ocak ayında yapılan denetimler var mıdır? Nezarethane kayıtları, yemek-su temin kayıtları ve kamera kayıtları savcılıkların incelemesine sunulmuş mudur?
15. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının “engelleme” yerine “koruma ve kolaylaştırma” yaklaşımıyla ele alınması gerektiği yönündeki ulusal/uluslararası standartlar karşısında; Bakanlığınız, barışçıl eylemlere müdahalelerde orantılılık ve zorunluluk denetiminin güçlendirilmesi için yargı uygulamasına dönük hangi yapısal adımları atacaktır?
16. “Genel yasaklama kararları” ve fiili engellemelerle toplantı hakkının kullanılamaz hale geldiği iddiaları bakımından; bu tür yasakların ardından gerçekleşen gözüaltı-tutuklama işlemlerinde hukuka uygunluk denetimi nasıl yapılmaktadır? Bu dönemde sulh ceza hâkimliklerince verilen kararların kaçında somut-bireyselleştirilmiş gerekçe bulunmaktadır?
17. Barışçıl dayanışma ve kolektif ifade biçimlerinin kriminalize edilmesinin ayrımcı sonuçlar doğurduğu ve ceza hukukunun seçici biçimde devreye sokulduğu iddiaları hakkında; Bakanlığınızın ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik ilkesi bağlamında yürüttüğü bir inceleme var mıdır?
18. Son olarak; yukarıda özetlenen iddialar kapsamında sorumluların tespiti, cezasızlığın önlenmesi, mağdurların maddi ve manevi zararlarının giderilmesi ve benzer ihlallerin tekrarının engellenmesi için Bakanlığınızca alınan ve planlanan tedbirler nelerdir?